

## Bijlagenboek 8.11

## MEMO

**Kopie aan**

X

**Van**

X

**Onderwerp**

Effect oeverdijk op Kaderrichtlijn  
Water

**Documentnummer**

AMMD-002856 (17.117095)

**Datum**

2-2-2017

De volgende informatie is afkomstig uit Van Ek & Puts, 2016<sup>1</sup>: In de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is het beleid voor de beoordeling van de kwaliteit van het oppervlaktewater in Europa vastgelegd. Het doel van de KRW is het verbeteren van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater zodat het water chemisch en ecologisch (weer) gezond wordt en ook voor toekomstige generaties geschikt is. Het uiteindelijk doel is dat alle Europese KRW-waterlichamen uiterlijk in het jaar 2027 een 'goede toestand' hebben bereikt. Voor deze waterlichamen zijn op basis van de dimensies en eigenschappen specifieke doelen opgesteld voor onder andere ecologie (waterplanten, vis, macrofauna en algen).

Een van deze KRW-waterlichamen is het Markermeer. Het Markermeer is getypeerd als een groot diep gebufferd meer en heeft de status "sterk veranderd". Deze status wordt mede bepaald door het gegeven dat hydromorfologische herstellingrepen (zoals het verwijderen van dijken en vaargeulen) niet uitgevoerd kunnen worden zonder negatieve effecten voor een aantal gebruiksfuncties waaronder scheepvaart, peilbeheer, drinkwatervoorziening en waterhuishouding. De beperkte mogelijkheden maken dat de KRW-doelen lager zijn dan het geval zou zijn als de volledige natuurlijke potentie van het meer benut zou kunnen worden. De ecologische toestand op basis van de KRW-maatlatten is in de huidige situatie in het algemeen matig tot goed voor zowel biologie als fysische chemie. Een uitzondering hierop vormt het doorzicht, dat ontoereikend is. De belangrijkste knelpunten voor de waterkwaliteit van het Markermeer zijn het hoge slibgehalte en de beperkte habitatdiversiteit. Het zwevend stof krijgt door de windwerking niet de kans om neer te slaan. Ook is maar een beperkte uitwisseling met de binnendijkse polders omdat passage van vissen door gemalen en sluizen maar beperkt mogelijk is.

In de huidige situatie bestaan grote delen van de oevers van het Markermeer uit harde structuren (zoals breuksteen) zonder natuurlijke overgangen tussen land en water. Daarnaast wordt er in het Markermeer een tegennatuurlijk peilbeheer gehanteerd, met hogere waterstanden in de zomer en lagere waterstanden in de winter en het voor vis belangrijke voorjaar (paaiseizoen). Deze oevers hebben hiermee weinig functionele waarde voor vissoorten.<sup>2</sup> Voor het realiseren van de KRW-doelen voor vis zijn herstelmaatregelen nodig. Vis is gebaat bij versterking van de volgende systeemcondities:

- 1 Ondiepe zones met helder water (vooral voor waterplanten)
- 2 Geleidelijke land-waterovergangen (oevervegetatie)
- 3 Ecologische verbindingen (vismigratie van en naar aanliggende watersystemen)

De oeverdijk draagt op de volgende manier bij aan deze systeemcondities:

- 1 Het tussenwater voorziet in ondiepe, heldere en plantenrijk omstandigheden. Dit betekent een verbetering van deze systeemconditie.

<sup>1</sup> Ek, R. van & Puts, T., 2016. Visie natuurcompensatie MMD. D.d. 22 augustus 2016.

<sup>2</sup> Met uitzondering van de rivieronderpad die juist voorkomt op stenige oevers. Met deze vis gaat het overigens niet goed: deze vis is vrijwel uitgestorven door concurrentie met niet-inheemse grondelsoorten (Timmersmans & Goverse, 2016).

- 2 De oeverdijk voorziet in meer geleidelijke overgangen tussen land en water en er zal een natuurlijk peilbeheer worden gehanteerd. Dit laatste resulteert in (deels) ondergelopen oeervervegetatie waar vissen in het voorjaar in kunnen paaien en jonge vis in kan schuilen en opgroeien. Hiermee vormt het tussenwater een paai- en opgroeihabitat voor een groot aantal vissoorten. Dit betekent een verbetering van deze systeemconditie.

De oeverdijk en het tussenwater vormen dan wel mogelijke paai- en opgroeiplaatsen voor een groot aantal vissoorten, maar een verbetering van de verbinding met aanliggende watersystemen wordt niet bewerkstelligd. De oeverdijk verslechtert de bestaande verbindingen echter niet. De bijdrage aan deze systeemconditie is neutraal.

